

neul Român (1892) — prezentare obiectivă, științifică a relațiilor politice și culturale ale celor două popoare vecine, strâns legate prin trecutul lor multi-secular.

Apreciind lucrarea, același V. Jagić relevă mai întâi faptul că « profesorul Bogdan nu se ocupă numai cu publicații savante, ci și prin viu grai cultivă ideea unei largi reconsiderări din partea românilor moderni a vecinilor slavi »¹.

Nu este lipsit de interes faptul că deși conferința a apărut într-un rezumat inexact în ziarul bulgar «Свобода»² înaintea apariției în limba română, profesorul L. Miletici de la Universitatea din Sofia a propus publicarea integrală a conferinței în limba bulgară. Recenzind lucrarea, L. Miletici afirma: « Profesorul I. Bogdan a adus importante servicii ambelor popoare », deoarece prin astfel de expuneri despre legăturile cultural-istorice din trecut se poate arăta că « în baza acelor legături românii și bulgarii și în viitor pot și trebuie să trăiască în cele mai bune relații »³. Slavistul bulgar aprecia în mod deosebit expunerea lui I. Bogdan relativ la dezvoltarea culturii slavone în Țările Române în timpul când Bulgaria era sub jugul turcesc, afirmând textual: « Autorul a expus frumos rolul cultural al României de-a lungul epocii robiei noastre sub turci. După căderea Bulgariei, România a rămas nu numai loc de azil, ci și propagatoarea culturii bulgare »⁴.

În *Cultura românească veche* (București, 1898), I. Bogdan relevă trăsăturile esențiale ale valorilor spirituale create în trecut de poporul român, care făcând cunoștință cu o cultură străină, dar pe care a perfecționat-o, a ridicat-o pe o treaptă superioară, imprimându-i trăsături specifice. L. Miletici, apreciind-o ca lucrare de valoare, afirma că « autorul a privit istoric tema sa, ca un bun românist și în același timp ca slavist »⁵.

Un alt mod de exprimare a aprecierii de care s-a bucurat I. Bogdan din partea unor slaviști de peste hotare îl constituie propunerile de colaborare la lucrări de slavistică de importanță internațională. În acest sens vom menționa faptul că Vatroslav Jagić, întemeietorul revistei « Archiv für slavische Philologie », care l-a prețuit pe I. Bogdan încă din timpul studiilor marelui nostru slavist⁶, l-a solicitat apoi să colaboreze la numărul festiv (vol. 25) al periodicului.

De altfel, I. Bogdan numit « prieten iubit și credincios » este primul căruia V. Jagić, într-o scrisoare din 21 IX 1894, i-a împărtășit proiectul alcătuit cu C. Jireček și cu A. Brückner, de a pregăti un compendiu al filologiei slave și al științelor auxiliare — *Grundriss der slavischen Philologie und ihrer Hilfs-*

¹ *Ibidem*, t. XVIII, 1896, p. 288.

² Vezi ziarul «Свобода», VI, Sofia, 1892, nr. 783—784; vezi și recenzia lui L. Miletici în «Български преглед», an. II, cartea XII, Sofia, 1895, p. 116—120; P.P. Panaitescu *op. cit.*, p. XXIII.

³ Recenzia menționată mai sus, p. 116—120.

⁴ *Ibidem*, p. 119.

⁵ Recenzia în «Български преглед» an. IV, cartea XII, 1898, p. 150—151.

⁶ Vezi și Vatroslav Jagić, *Spomeni mojega života*, vol. II, Belgrad, 1934, p. 139 unde menționează pe I. Bogdan printre cei mai activi membri ai seminarului său: vezi și I. Lupăș, *I. Bogdan*, p. 25—26, în care este publicată o scrisoare din 14 XI 1902, prin care V. Jagić își exprimă satisfacția pentru răspunsul afirmativ primit de la I. Bogdan — care i-a trimis studiul *Über die rumänischen Knesen*.